

30.9.2024

Aloitteen tekijä: Liisa Kuparinen (Vihreä valtuustoryhmä)

OTSIKKO: RAJAT RÄISKEELLE - ILOTULITEHAITTOJEN EHKÄISY JYVÄSKYLÄSSÄ

Ilotulituksista aiheutuvat haitat

Ilotulitukset aiheuttavat huomattavia haittoja, etenkin kuluttajakäytössä.

Raketeilla tehdään paljon ilkivaltaa esimerkiksi kiinteistöjä kohti ammuttaessa ja vuosittain ne aiheuttavat lukuisia tulipaloja sekä loukkaantumisia. Vammutuneissa korostuvat lapset erityisesti silmävammojen osalta.

Ilotulittaminen jättää huomattavan paljon myös roskaa jälkeensä. Ympäristön roskaantumisen lisäksi yleisenä haittana on eläimille aiheutuva turvattomuus; erityisesti koirat, kissat sekä luonnoneläimet, kuten linnut, pelkäävät raketteja. Monet koirat tarvitsevat rauhoittavia lääkkeitä vuodenvaihteen aikaan ja vuosittain kymmeniä koiria karkaa räjähteitä säikähtäessään. Luonnoneläimet saattavat pelästyessään hylätä pesänsä, jolloin poikaset altistuvat saalistukselle. Toisaalta myös sodan keskeltä, kuten Ukrainasta, Suomeen turvaan tulleet ihmiset voivat kokea ilotulitteiden paukkeen traumaattisena.

Myös ilotulitteiden valmistusprosessi on ongelmallinen; 90 prosenttia niistä valmistetaan Kiinassa ja tehtailla sattuu aika ajoin ihmisuhreihin johtavia onnettomuuksia. Lisäksi valmistuksessa käytetään lapsityövoimaa.

Kun ilotulitteita ammutaan Jyväskylän lukuisten järvien äärellä, päättyy räjähteistä syntyvä jäte jäiden sulaessa vesistöön mm. vesieliöiden ja kalojen haitaksi. Näkyvän roskaantumisen lisäksi raketit tuottavat huomattavia hiukkaspäästöjä, jotka aiheuttavat erityisesti sydänsairaille, hengitystieoireisille sekä alle 5-vuotiaille lapsille hengitysvaikeuksia ja sydänongelmia.

(Lähteenä on osin käytetty Rajat räiskeelle -kansalaisaloitteen tietoja, www.rajatraiskeelle.fi)

Nykytilanne

Kaupunginvaltuusto on viimeksi käsitellyt ilotulittamista vuonna 2018 valtuustokysymyksen myötä. Valtuustokysymyksessä esitettiin kaupungin uudenvuoden ilotulittamisen lopettamista ja korvaamista pienempihaittaisella Valon kaupunki -henkisellä ratkaisulla, kuten valoshow'lla. Valtuustokysymykseen vastanneella kaupunginjohtaja Koivistolla oli sinänsä myönteinen suhtautuminen kaupungin omasta ilotulittamisesta luopumiseen, mutta valoshow koettiin liian hintavaksi, ja käytännön tasolla muutoksia ei tapahtunut.

Nykyisin uudenvuoden yön ilotulittaminen on Jyväskylässä kiellettyä kaupunkikeskustan alueella.

Ratkaisuehdotuksen kuvaus ja hyödyt

Ilotulittamisen alueellisista rajauksista Jyväskylän osalta vastaa lain nojalla Keski-Suomen pelastuslaitos, mutta kaupunki on avainroolissa esittämään pelastuslaitokselle rajoitusten asettamista ja neuvottelemaan niistä. Etenkin yksityisten ihmisten käsissä tapahtuvan ilotulittamisen haittoja voitaisiin vähentää merkittävästi rajaamalla voimakkaammin ilotulituksille sallittuja alueita.

Kun ilotulittaminen olisi kiellettyä erikseen osoitettuja kenttiä ja aukioita lukuun ottamatta, niin 1) roskien kerääminen rajatuilta alueilta olisi hallitumpaa, 2) terveysongelmista kärsiville ilmanlaatu olisi huono vain paikka paikoin, 3) kiinteistöille olisi odotettavissa vähemmän tulipalo- ja ilkivaltariskejä, 4) loukkaantumisvaara satunnaisista yllättävissä paikoissa ammuttavista räjähteistä pieneneisi ja 5) eläimilläkin olisi turvallisempaa.

Ilotulittamiselle hyväksytyjen alueiden rajaaminen vain muutamille erikseen osoitetuille kentille voisi myös rakentaa yhteisöllisyyttä, kun naapurustot kohtaisivat ilotulittamiseen sallituilla kentillä ja voisivat tehdä rakettihankintansakin yhdessä, jolloin myös räiskeen kokonaismäärä voisi vähentyä.

Uudenvuoden yön lisäksi Jyväskylässä järjestetään lukuisia muita ilotulituksia ympäri vuoden esimerkiksi kauppakeskusten avajaisten, joulunavauksen, venetsialaisten tai yksityisjuhlien merkeissä. Nämä ilotulitukset tulevat usein yllätyksenä kaupunkilaisille, jolloin niiden haittoihin ja riskeihin, kuten eläinten pelkokäytökseen ei ehditä varautua. Näiden ilotulistusten määrää olisi syytä vähentää ja niistä tiedottaa paremmin.

Jyväskylän kaupungin Resurssiviisas Jyväskylä 2040 -ohjelmassa Jyväskylän tavoitteiksi on todettu olla jätteenoton, päästötön ja ylikulutukseton kestävä hyvinvoinnin kaupunki. Ilotulitusten vähentäminen ja niiden haittojen ehkäisy tukevat tätä tavoitetta.

Jyväskylä voisi ripeimmillään toimia aloitteen mukaisesti ilotulitehaittojen vähentämiseksi jo 2024-2025 uudenvuoden yön osalta.

Esitys

Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut esitämme, että Jyväskylän kaupunki neuvottelee pikimmiten Keski-Suomen pelastuslaitoksen kanssa ilotulitehaittojen vähentämisestä siten, että

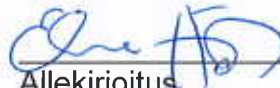
- ilotulittaminen kielletään yksityishenkilöiltä Jyväskylän taajama-alueilla sekä
 - ilotulittamiselle osoitetaan erikseen muutamia sallittuja aukioita eri puolilta kaupunkia.
- Lisäksi kaupunki selvittää tarpeen mukaan muita mahdollisia keinoja ilotulitehaittojen vähentämiseksi.

Allekirjoitus

LIISA KUPARINEN

Nimenselvennys

Allekirjoitus

ELINA HYÖKY

Nimenselvennys

Allekirjoitus

Heini Lähdesmä

Nimenselvennys

Allekirjoitus

Ari-Pekka Linde

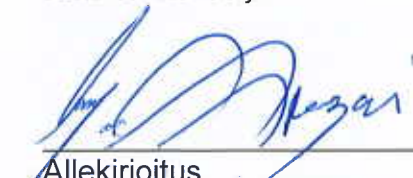
Nimenselvennys

Allekirjoitus

Anna Kylmä

Nimenselvennys

Allekirjoitus

Jassir Reza

Nimenselvennys

Allekirjoitus

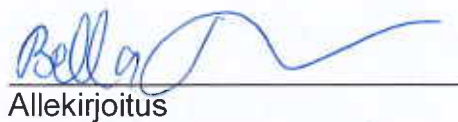
ILONA HEUE

Nimenselvennys

Allekirjoitus

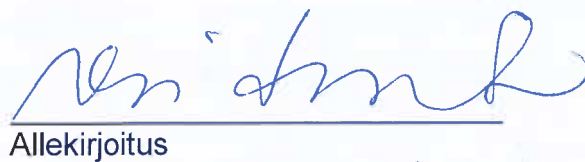
KATRI SAVOLAINEN

Nimenselvennys

Allekirjoitus

Bella Forsgren

Nimenselvennys

Allekirjoitus

Meri Lumela

Nimenselvennys

Allekirjoitus

Anna Lytinen

Nimenselvennys

Allekirjoitus

Sirkka Luoma

Nimenselvennys

Allekirjoitus

Ira Vainikainen

Nimenselvennys

Allekirjoitus

KIMMO SUOMI

Nimenselvennys

Allekirjoitus

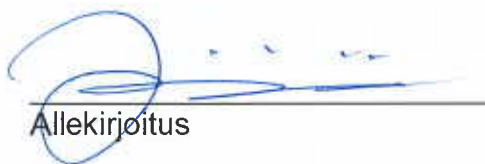
Rosa Heikkinen

Nimenselvennys

Allekirjoitus

MARIA HILTUNEN

Nimenselvennys

Allekirjoitus

IRMA HILTUNEN

Nimenselvennys

Allekirjoitus

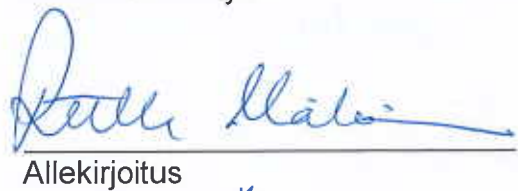
EILA TIAINEN

Nimenselvennys

Allekirjoitus

MERVI HOVIKOSKI

Nimenselvennys

Allekirjoitus

RIITTA MÄKINEN

Nimenselvennys

Juhani Kananen

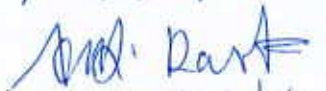

Kimmo Ojala

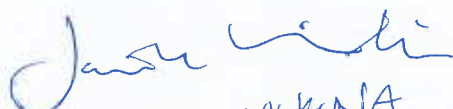

PÄRVI LUUKKAINEN

JUSSI MAASOLA

JARNO KEMILÄINEN

Marja Antti

Antti Rastela

JAMIKA VILKUNA

Anna-Maria Nurmi

Petri Laaksoren

Ilse Heijer

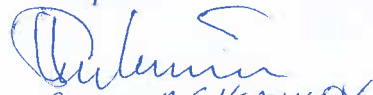

Arttu Tuorila

MIKA NAASIKAINEN
Mika Naasikainen

ESSI RANTANEN

Tapio Puolimatka

Tapio Puolimatka

AIMO ASIKAINEN

Mira Pönnönen

Jukka Hamäläinen